

УДК 336.22

DOI: 10.30977/ЕТК.2225-2304.2021.37.0.36

МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ПОТОКАМИ В ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ

АЧКАСОВА Л.М., кандидат економічних наук, доцент, кафедра менеджменту, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, вул. Я. Мудрого, 25, м. Харків, Україна, 61002.

E-mail: lachkas@ukr.net, ORCID: 0000-0002-4519-7789

***Анотація.** Розширення взаємовідносин між регіонами і державами є основною з причин ускладнення і подовження ланцюгів матеріальних потоків. Логістичний підхід до управління матеріальними потоками передбачає необхідність об'єднання в єдину систему всіх елементів логістичного процесу. Метою статті є формування моделі управління матеріальними потоками з урахуванням всього спектру інформаційних потоків, що його забезпечують.*

Для формування означеної вище моделі були використані такі методи: проаналізовано та синтезовано інформацію щодо підходів до визначення поняття матеріального потоку у логістичних системах. За допомогою логістичного підходу визначено складові матеріального потоку, які повною мірою дозволяють ідентифікувати його. У ході дослідження також широко використовувалися методи порівняльного аналізу, графічний метод для відображення запропонованої моделі.

У статті отримала подальший розвиток модель управління матеріальними потоками, який, на відміну від існуючих, враховує весь спектр інформаційних потоків, що забезпечують ефективне управління матеріальними потоками в логістичних системах.

Отримана модель дозволяє підприємствам більш системно досягати поставлених цілей, збільшити швидкість руху матеріальних потоків, забезпечити їх якість та ефективність.

Отримані результати, що полягають в розробці моделі управління матеріальними потоками в логістичних системах, дозволяють здійснювати подальші дослідження щодо поділу функцій у запропонованій моделі та організації переходу до ефективного управління матеріальними потоками.

***Ключові слова:** модель управління, матеріальні потоки, інформаційні потоки, методи управління матеріальними потоками.*

Постановка проблеми. Розширення впливу та стирання меж між державами і регіонами викликає необхідність в поступовому ускладненні і подовженні ланцюгів матеріальних потоків.

Об'єднання окремих елементів логістичного процесу в єдину систему є основою логістичного підходу до управління матеріальними потоками. Ця система дозволить економно та швидко створювати певний товар і виконувати його доставку певному отримувачу, потрібної якості, в потрібному обсязі, в

потрібний час та в потрібне місце з допустимим рівнем ризику. Однією з умов оптимальної реалізації цієї системи є те, щоб учасники логістичного процесу, які мають єдину систему управління, відносились до однієї організації. В іншому випадку завдання логістичного управління ускладнюватиметься через необхідність об'єднання різних суб'єктів з різними економічними інтересами. Саме тому актуальною є розробка моделі управління матеріальними потоками в логістичних системах

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Одним з ключових понять в логістиці є поняття матеріального потоку. Воно пов'язане з усіма галузями логістики та об'єднує їх між собою. У рамках логістичної системи різноманітні і мінливі елементи описуються єдиним поняттям матеріального потоку, без якого неможливе саме застосування логістичного підходу. Ідея інтеграції, яка лежить в основі цього підходу, з використанням поняття матеріального потоку дає визначення логістики як науки.

Існує багато авторів, які мають свою точку зору на поняття матеріального потоку. В цілому ці поняття схожі, але мають деякі відмінності. Зведемо підходи різних авторів в табл. 1.

Таблиця 1

Особливості управління фінансовими потоками

Автор	Трактування поняття
1	2
Крикавський Є. В. [1]	Об'єкт логістичних операцій та логістичних функцій; являє собою сукупність сировини і матеріалів, складових частин, напівфабрикатів, готових виробів, що рухаються від постачальників через виробничі та (чи) дистрибуційні організації до споживачів
Сумець А.М. [2]	Продукція, що має речову форму, що знаходиться в стані руху, яка розглядається в процесі додавання до неї логістичних операцій і віднесена до певного часового інтервалу
Сергєєв В. І., Дибська В. В., Зайцев В. І. [3]	Це матеріальні ресурси, незавершене виробництво і готова продукція в стані руху, до яких застосовуються види логістичної діяльності, пов'язані з фізичним переміщенням в просторі: навантаження, розвантаження, затарювання, перевезення, сортування, консолідація, розукрупнення тощо

Продовження табл. 1

1	2
Москвітін Г.Д. [4]	Продукція, яка включає різні вироби, деталі, товарно-матеріальні цінності, що розглядаються в процесі додавання до неї різних технологічних операцій (навантаження, перевезення, розвантаження, переробка, сортування, укладання на зберігання і т.д.), і віднесена до певного тимчасового інтервалу
Александров О.А. [5]	Цілеспрямований і впорядкований рух матеріальних ресурсів (сировини, матеріалів, продукції), що відображається логістичними операціями (виробничі, постачальницькі операції і т.д.) в системі управління організації
Шандрівська О.Є. [6]	Сукупність матеріальних цінностей (сировина, матеріали, деталі, напівфабрикати, комплектуючі вироби), які переміщуються в часі з технологічного маршруту для послідовного виконання операцій (заготівельні, механообробні, складальні операції), пов'язані з виготовленням готової продукції, а також складуванням і транспортуванням виробленої продукції до споживача
Гаджинський А.М. [7]	Вантажі, деталі, товарно-матеріальні цінності, розглянуті в процесі додавання до них різних логістичних операцій і віднесених до тимчасового інтервалу
Кислий В.М., Біловодська О.А., Олефіренко О.М. та ін. [8]	Це матеріальні ресурси, незавершене виробництво, готова продукція, що знаходяться у стані руху і до яких застосовуються логістичні операції та функції, пов'язані з фізичним переміщенням у просторі: навантаження, розвантаження, перевезення, сортування, розукрупнення
Окландер М. [9]	У логістиці використовують поняття безперервної зміни і руху товарів за стадіями виробництва і в сфері обігу, включаючи рециркуляцію відходів
Гурч Л. М. [10]	Об'єкт логістичного управління, що сприяє інтеграції елементів логістичної системи в чітко функціонуючий механізм
Струк Н.Р. [11]	Продукція (різні вироби, деталі, товарно-матеріальні цінності), розглянута в процесі додавання до неї різних логістичних (навантаження, розвантаження, сортування і т.д.) і / або технологічних операцій (різання, кування, плавка, збірка і т. ін.) і віднесена до певного часового інтервалу

Закінчення табл. 1

1	2
Кальченко А. Г., Кривещенко В. В. [12]	Поєднання і зв'язки всіх процесів та операцій з постачання, обробки та переробки, складування, транспортування та розподілу вантажів у сфері матеріального виробництва, на промислових підприємствах, у цехах та на виробничих ділянках
Тридід О. М., Азаренкова Г. М., Борисенко І. І. [13]	Матеріальні ресурси, що перебувають у стані руху, незавершене виробництво і готова продукція, до яких застосовуються логістичні операції, пов'язані з їх фізичним переміщенням в просторі: навантаження, розвантаження, затарювання, перевезення, сортування, консолідація, розукрупнення і т.ін.
Пономарьова Ю. В. [14]	Сукупність товарно-матеріальних цінностей, які розглядаються на часовому інтервалі, в процесі застосування до них логістичних операцій
Николайчук В. Е., Кузнецов В. Г. [15]	Фізичний рух матеріально-технічних ресурсів, споживчих товарів і продукції виробничо-технічного призначення в просторі, пов'язаний з вантажно-розвантажувальними операціями, власне транспортуванням продукції, формуванням транспортних партій і вантажних одиниць

Дуже близькою до точки зору Карпова С.В., Сергеева В.І., Дибської В.В., Зайцева В.І. є точка зору В.І. Маргунової, яка вважає, що матеріальний потік – це товарно-матеріальні цінності, що перебувають у стані руху, до яких застосовуються види логістичної діяльності, пов'язані з фізичним переміщенням в просторі: навантаження, розвантаження, затарювання, перевезення, сортування, консолідація, розукрупнення і т. ін. [25, с. 20].

Іноді автори дають ще більш розгорнутий опис елементів матеріального потоку, виділяючи базове поняття для всіх елементів, а потім описуючи його складові частини. В якості базового поняття виступають «продукція» (А.М. Гаджинський, Ю.Н. Єгоров, А.А. Канке, І.П. Кошова) або «матеріальні цінності» (Н.Л. Зайцев). Як правило, використовуючи в якості елемента матеріального потоку поняття продукції, дослідники уточнюють, що вона повинна мати матеріальну (речову) форму, явно прописуючи це у визначенні та / або розчленовуючи продукцію на складові елементи, які, очевидно, є матеріальними.

У наведених у табл. 1 визначеннях різнорідні елементи, що знаходяться на різних стадіях виробництва і обігу, об'єднуються в єдиний матеріальний потік. Так, сировиною зазвичай називають предмет праці, призначений для подальшої обробки, найчастіше ще не надійшов у виробництво. Незавершеним виробництвом вважають продукцію, що знаходиться на різних стадіях виробничого циклу, а під готовою продукцією розуміють вироби, вже покинули виробничі підрозділи. Тому можна стверджувати, що фактично поняття «матеріальний потік» в логістиці позначає наскрізний матеріальний потік, що пронизує різні підрозділи одного підприємства або навіть окремі підприємства. Фактично цей потік обмежений тільки розмірами логістичної системи, що розглядається в рамках вирішення конкретного завдання. Використання наскрізного матеріального потоку відрізняє логістичний підхід від традиційного.

Особливостями наведеного визначення Сергєєва В. І., Дибської В. В., Зайцева В. І. є те, що з їх точки зору формою існування матеріальних потоків є рух конкретних видів продукції.

Гаджинський А. М. вважає більш широке охоплення форм матеріальних потоків, до яких можуть відноситися як ресурси, так і запаси.

Крикавський Є. В. зазначає, що трансформація матеріального потоку відбувається в головних процесах переміщення майна (транспортування, складування тощо) та допоміжних (пакування).

Промислов Б. Д., Жученко І. О. вважають, що матеріальні потоки є інтеграцією трьох логістичних функцій: постачання, підтримки виробництва і фізичного розподілу.

Гурч Л. М. розглядає матеріальний потік як організовану масу матеріальних ресурсів.

Кальченко А. Г., Кривещенко В. В. вважають, що будь-який потік реалізується на визначеному матеріальному носії, і з цієї точки зору усі потоки є матеріальними.

Таким чином, дослідники виділяють складові елементи матеріальних потоків, до яких відносять: продукцію, що має матеріальну форму, вироби, вантажі, деталі, напівфабрикати, комплектуючі, товарно-матеріальні цінності, матеріальні ресурси та інше. Крім того, вони виділяють основні вимоги до складових елементів матеріального потоку: логістичні операції, логістичні функції, технологічні операції, логістичні види діяльності. Крім

основних вимог, дослідники виділяють інші вимоги до матеріального потоку: знаходження в стані руху, віднесення до певного часового інтервалу, зв'язок з фізичним переміщенням (рис. 1).

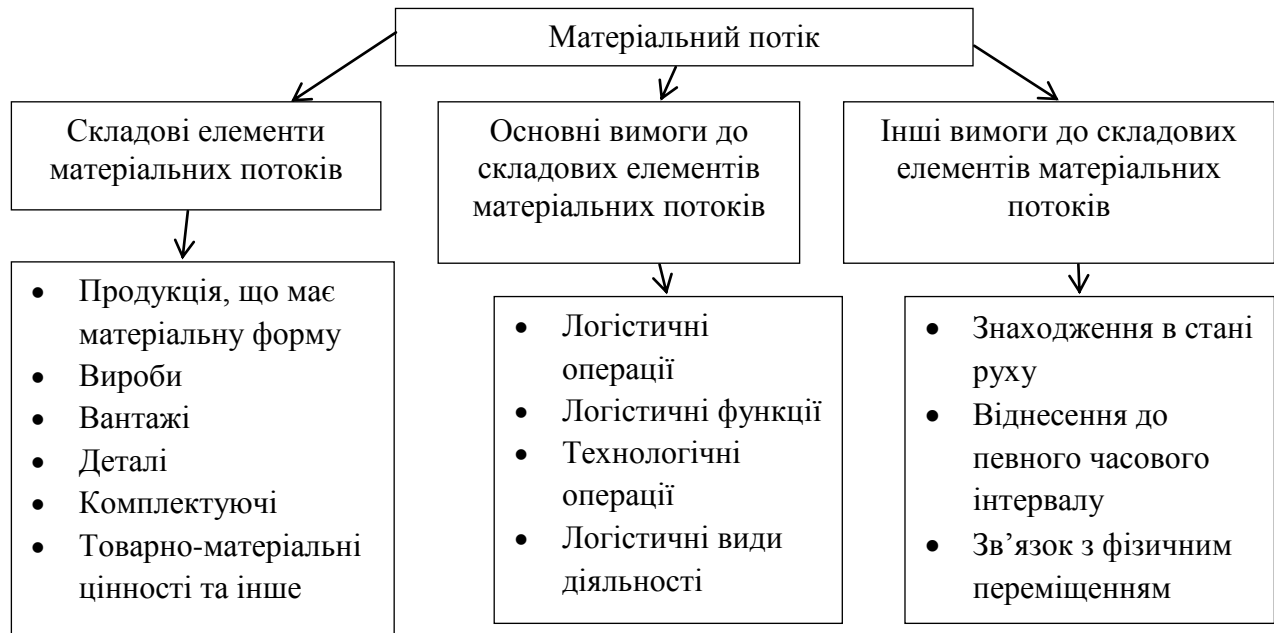

Рис. 1. Складові матеріального потоку

Невирішені складові загальної проблеми. Для підвищення ефективності управління матеріальними потоками в логістичних системах необхідно розробити модель управління ними з урахуванням інформаційних потоків, необхідних для функціонування моделі.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є розробка моделі управління фінансовими потоками з урахуванням особливостей логістичних систем і інформаційних потоків.

Виклад основного матеріалу дослідження. У ринкових умовах підвищення конкурентоспроможності автотранспортних послуг займає особливе місце в забезпеченні результатів діяльності автотранспортних підприємств. Спільна діяльність учасників транспортного процесу вимагає керування, яке забезпечує досягнення підприємством поставлених цілей, дозволяє підтримати динамічну рівновагу із середовищем.

Управління дозволяє досягти погодженості між окремими роботами й виконує загальні функції, що впливають із руху всього виробничого організму.

Відомо, що логістика, в широкому аспекті, характеризується як наука про оптимізацію матеріальних потоків у просторі і в часі.

У прикладному аспекті логістика являє собою комплексну керуючу систему, що забезпечує оптимізацію матеріальних потоків у певній сфері діяльності для досягнення поставлених перед нею цілей. При цьому логістична система розглядається як завершений комплекс, який складається з окремих ланок, взаємопов'язаних в єдиному процесі управління матеріальними потоками.

Насамперед необхідно представити загальну модель управління матеріальними потоками підприємства. Метою формування цієї моделі є забезпечення надійного і своєчасного виконання виробничих замовлень із мінімальними витратами. Досягнення даної мети обумовлюється суворим дотриманням принципів раціонального управління. На рис. 2 запропоновано таку модель.

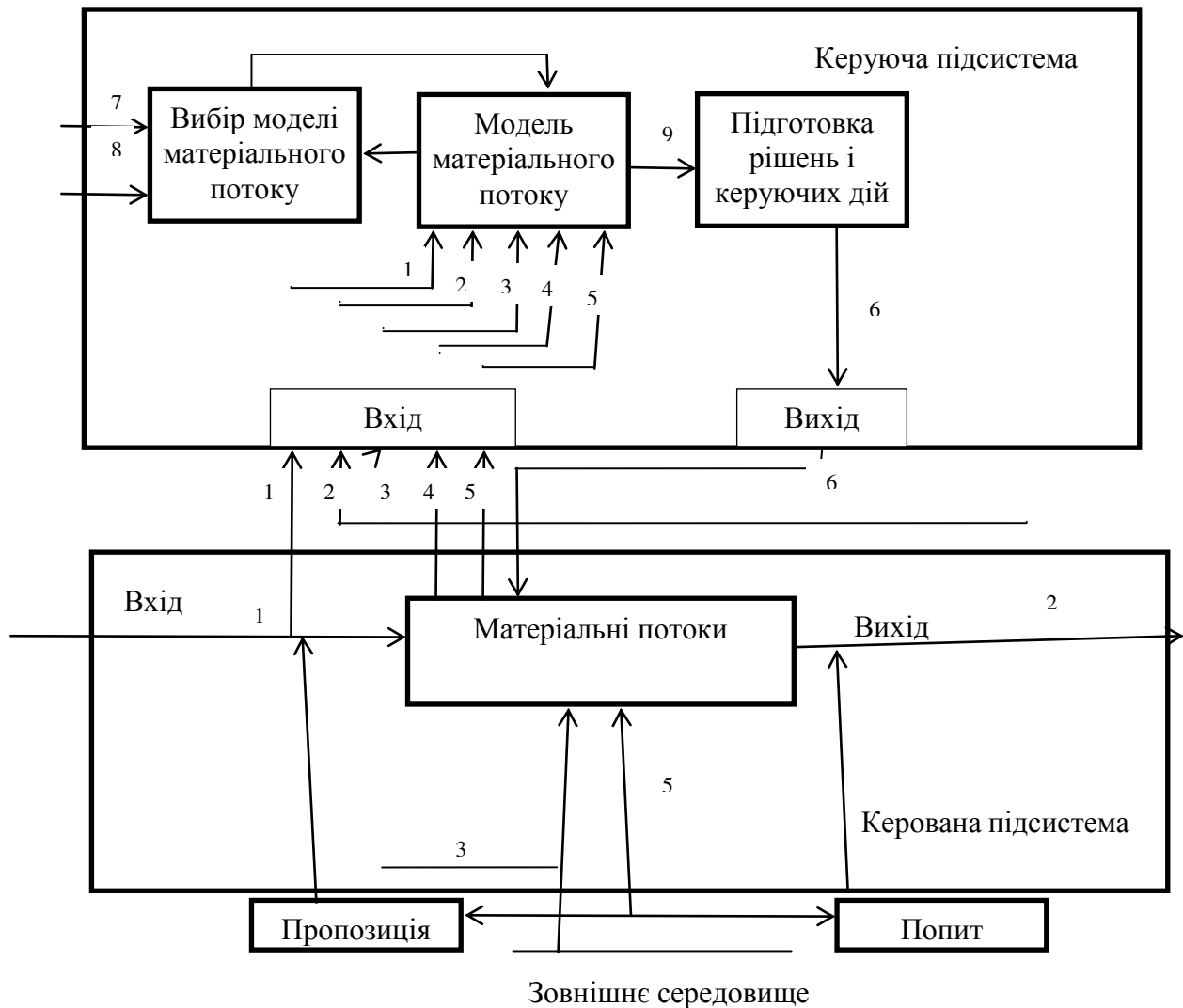
Як впливає зі схеми, «вхід» системи визначається пропозицією, а «вихід» – попитом. Співвідношення попиту та пропозиції характеризується вектором 5.

Параметри, що характеризують «входи» і результати («виходи») всієї системи управління матеріальними потоками, описуються векторами 1 і 2 відповідно. Кількість «входів» і «виходів» у логістичній системі залежить від номенклатури матеріальних ресурсів, кількості відповідно постачальників і кількості клієнтів - споживачів.

Вектор 4 характеризує інформацію, яка описує внутрішній стан підприємства або ситуацію у сфері виробництва. Враховуючи, що будь-яке підприємство – це відкрита система, яка характеризується тісними зв'язками із зовнішнім середовищем, тому вплив цього середовища описується вектором 3. Цей вплив може виражатися у різноманітних проявах: зміна цін, коливання процентних ставок, розміри податків, потреби клієнтів й ін.

Таким чином, як показує рис. 2, керуючою системою контролюються вектори 1 і 2, які описують характеристики матеріальних потоків, що надходять із зовнішнього середовища в

систему, і характеристики потоків на виході із керованої підсистеми. Вектор 1 пов'язаний з інформацією про потреби клієнта, його вимоги щодо формування і руху матеріального потоку, стану ринку і конкурентів, елементів логістичної системи і логістичних посередників і т. ін.

Умовні позначення:

- 1 – інформація, що характеризує вхід системи;
- 2 – інформація, що характеризує результат (вихід) системи;
- 3 – інформація, що характеризує вплив зовнішнього середовища;
- 4 – інформація, що характеризує стан внутрішнього середовища;
- 5 – інформація, що характеризує співвідношення попиту і пропозиції;
- 6 – керуючі впливи;
- 7 – інформація про критерії ефективності функціонування системи управління матеріальними потоками;
- 8 – інформація про обмеження системи управління матеріальними потоками;
- 9 – управлінські рішення.

Рис. 2. Модель управління матеріальними потоками

Особлива увага повинна приділятися вектору 2, який дозволяє визначити ступінь досягнення мети функціонування системи управління матеріальними потоками, стан попиту на рух матеріального потоку і т. ін. Стійкість і надійність виконання виробничої програми при оптимальних витратах на управління забезпечує ефективність системи управління матеріальними потоками.

Важливими факторами для прийняття рішень керуючою системою є надходження інформації про внутрішній стан підприємства, його ресурси і потенціал, для забезпечення формування і руху матеріального потоку, технологій виробництва, які характеризуються вектором 4, про стан зовнішнього середовища, що містить інформацію про закони і законодавчі акти щодо об'єкта управління, про постачальників і потенційних клієнтів, політику держави, стан конкуренції тощо (вектор 3), про співвідношення попиту та пропозиції (вектор 5).

Будь-яке управлінське рішення, крім вищезначеної інформації, повинно враховувати інформацію про критерії ефективності функціонування системи управління матеріальними потоками (вектор 7), а також про обмеження, що існують в системі або на підприємстві (вектор 8). Критерії ефективності для кожної системи можуть бути свої, навіть важливість критеріїв у рамках однієї системи може змінюватись під впливом обставин, тому в моделі мова йде про критерії ефективності, що відповідають умовам, які склалися на поточний період, або поточну ситуацію. Обмеження для кожної системи формуються залежно від стану внутрішнього і зовнішнього середовища і можуть стосуватися як фінансових аспектів руху матеріальних потоків, так і специфічних умов, пов'язаних з цим рухом.

На підставі отриманої інформації, з урахуванням моделі матеріального потоку приймаються управлінські рішення (вектор 9), які переходять в цілеспрямовані керуючі впливи (вектор 6).

Кількість і сутність керуючих впливів обумовлюється характером діяльності підприємства та характером раціонального керування матеріальними потоками. Ці впливи, як правило, реалізуються в певних організаційних заходах: прискоренні руху матеріальних потоків; зміні траєкторії їх руху; зміні господарських зв'язків; зміні постачальників; управлінні запасами; зміні частоти

поставок; контролі використання матеріальних ресурсів за нормами витрат і призначенням.

Висновки. Отже, для управління матеріальними потоками в логістичних системах необхідним є створення моделі, яка б враховувала і систематизувала всю інформацію, що забезпечує прийняття оптимальних управлінських рішень, які перетворюються в керуючі впливи, що забезпечують досягнення системою очікуваних цілей.

Особливістю запропонованої моделі управління матеріальними потоками є систематизування інформації, яка впливає на керуючі впливи, які, в свою чергу, забезпечують очікуваний результат.

Застосування запропонованої моделі дозволить підприємствам більш системно досягати поставлених цілей, збільшити швидкість руху матеріальних потоків, забезпечити їх якість і ефективність.

Результатом реалізації розглянутої моделі управління матеріальними потоками є досягнення мети і рішення задач окремих елементів моделі, а також покращення функціонування логістичних систем.

Література

1. Крикавський Є.В. Логістика. Львів: Львівська політехніка, 2004. 447 с.
2. Сумець А.М. Логістика: Теорія, ситуації, практичні завдання: навч. посіб. Київ: Хай-Тек Пресс, 2008. 320 с.
3. Логистика: полный курс МВА / [Дыбская В. В., Зайцев Е. И., Сергеев В.И., Стерлигова А.Н.; под ред. В.И. Сергеева]. М.: Эксмо, 2013. 944 с.
4. Москвітін Т.Д. Торговельна логістика: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. 161 с.
5. Александров О.А. Логистика. М.: Инфра-М, 2014. 216 с.
6. Шандрівська О.Є., Кузяк В.В., Хтей Н.І. Логістичний менеджмент: практикум; за ред. Є.В. Крикавського. Львів: Вид-во «Львівська політехніка», 2014. 192 с.
7. Гаджинский А.М. Логистика: учебник для высших средних и специальных учебных заведений. 6-е изд., перераб. и доп. М.: Дашков и КО, 2003. 408 с.
8. Логістика: Теорія та практика: навч. посіб. / В. М. Кислий, О. А. Біловодська, О. М. Олефіренко, О. М. Соляник. Київ: ЦУЛ, 2016. 260 с.

9. Окландер М. Логістика: підручник. Київ: ЦУЛ, 2008. 346 с.
10. Гурч Л. М. Логістика: навч. посіб. Київ: Персонал, 2008. 555 с.
11. Струк Н. Р. Матеріальні потоки як об'єкт логістичного управління. *Наукові записки*. 2016. № 2 (53). С. 244-250.
12. Кальченко А.Г. Логістика: навч. посіб. вид. 2-ге, без змін. Київ: КНЕУ, 2008. 472 с.
13. Тридід О.М., Азаренкова Г.М., Борисенко І.І. Логістика: Теорія та практика: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010.
14. Пономарьова Ю.В. Логістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2005. 326 с.
15. Николайчук В.Е., Кузнецов В.Г. Теория и практика управления материальными потоками (логистическая концепция). Донецк: КНТИС, 1999. 160 с.
16. Brandimarte P., Zotteri G. Introduction to Distribution Logistics. NY: J. Wiley&Sons, Inc., 2007. 579 p.

References

1. Krykavskiy, Ye.V. (2004). Lohistyka [Logistics]. Lviv: Lvivska politekhnika. [in Ukrainian].
2. Sumets, A.M. (2008). Lohistyka: Teoriia, sytuatsii, praktychni zavdannia: navch. Posibnyk [Logistics: Theory, situations, practical tasks: textbook]. Kyiv: Khai-Tek Press. [in Ukrainian]
3. Dybskaja, V. V., Zajcev, E. I., Sergeev, V. I. & Sterligova, A.N. (2013). Logistika: polnyj kurs MVA [Logistics: full MBA course]. V.I. Sergeeva (Eds.). Moscow: Jeksmo. [in Russian].
4. Moskvitina, T.D. (2007). Torhovelna lohistyka: navch. Posib [Trade logistics: textbook]. Kyiv: Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t. [in Ukrainian].
5. Aleksandrov, O.A. (2014). Logistika [Logistics]. Moscow: Infra-M. [in Russian].
6. Shandrivska, O.Ie., Kuziak, V.V. & Khtej, N.I. Lohistychnyj menedzhment: praktykum [Logistics management: workshop]. Ye.V Krykavskiy (Eds.). Lviv: Vyd-vo «Lvivska politekhnika». [in Ukrainian].
7. Gadzhinskij, A.M. (2003). Logistika: uchebnik dlja vysshih srednih i special'nyh uchebnyh zavedenij. 6-e izd., pererab. i dop. [Logistics: a textbook for higher secondary and specialized educational institutions. 6th ed., Rev. and additional]. Moscow: Dashkov i KO. [in Russian].
8. Kyslyi V. M., Bilovodska O. A., Olefirenko, O. M. & Solianyk, O. M. (2016). Логістика: Теорія та практика: навчальний посібник [Logistics: Theory and practice: a textbook]. Kyiv: TsUL. [in Ukrainian].
9. Oklander, M. (2008). Lohistyka: pidruch. [Logistics: textbook]. Kyiv: TsUL. [in Ukrainian].
10. Hurch, L. M. (2008). Lohistyka: navch. posib. dlja stud. VNZ [Logistics: a textbook for university students]. Kyiv: Personal. [in Ukrainian].

11. Struk, N. R. (2016). Materialni potoky yak ob'iekt lohistrychnoho upravlinnia. *Naukovi zapysky*. [Material flows as an object of logistics management. *Proceedings*]. № 2 (53), 244-250. [in Ukrainian].
12. Kalchenko, A.H. (2008). Lohistyka: navch. posib. vyd. 2-he, bez zmin [Logistics: a textbook ed. 2nd, no change]. Kyiv: KNEU. [in Ukrainian].
13. Trydid, O.M., Azarenkova, H.M. & Borysenko, I.I. (2010) Lohistyka: Teoriia ta praktyka: Navch. Posib. [Logistics: Theory and practice: a textbook]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. [in Ukrainian].
14. Ponomarova, Yu. V. (2005). Lohistyka: navchalnyi posibnyk [Logistics: a textbook]. Kyiv: TsUL. [in Ukrainian].
15. Nikolaichuk, V. E. & Kuznetsov V. G. (1999). Teoriia i praktika upravleniia materialnymi potokami (logisticheskaia kontseptciia) [Theory and practice of material management (logistics concept)]. Donetsk: KNTIS. [in Ukrainian].
16. Brandimarte P. & Zotteri G. (2007). Introduction to Distribution Logistics. New York: J. Wiley&Sons, Inc. [in English].

MODEL OF MATERIAL FLOW MANAGEMENT IN LOGISTICS SYSTEMS

ACHKASOVA L., Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor, Department of Management, Kharkiv National Automobile and Highway University, Ya. Mudrogo str., 25, Kharkiv, Ukraine, 61002.

E-mail: lachkas@ukr.net, ORCID: 0000-0002-4519-7789

Abstract. *The expansion of relations between regions and states is the main reason for the complication and lengthening of material flow chains. The logistical approach to material flow management involves the need to integrate all the elements of the logistics process into a single system. The aim of the article is to form a model of material flow management taking into account the whole range of information flows that provide it.*

To form the above model, the following methods were used: analyzed and synthesized information on approaches to defining the concept of material flow in logistics systems. Using a logical approach, the components of the material flow are determined, that allow to fully identify it. The study also widely used methods of comparative analysis, a graphical method to reflect the proposed model.

The article further develops the model of material flow management, which, in contrast to the existing ones, takes into account the whole range of information flows that provide effective management of material flows in logistics systems.

The received model enables the enterprises to reach the set purposes more systematically, to increase the speed of material streams movement, to provide their quality and efficiency.

The obtained results, which include the development of a material flow management model in logistics systems, allow further research on the division of functions in the proposed model and the organization of the transition to effective material flow management.

Key words: *management model, material flows, information flows, methods of material flow management.*

МОДЕЛЬ УПРАВЛЕНИЯ МАТЕРИАЛЬНЫМИ ПОТОКАМИ В ЛОГИСТИЧЕСКИХ СИСТЕМАХ

АЧКАСОВА Л.Н., кандидат экономических наук, доцент, кафедра менеджмента, Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, ул. Я. Мудрого, 25, г. Харьков, Украина, 61002.

E-mail: lachkas@ukr.net, ORCID: 0000-0002-4519-7789

Аннотация. Расширение взаимоотношений между регионами и государствами является основной из причин усложнения и удлинения цепей материальных потоков. Целью статьи является формирование модели управления материальными потоками с учетом всего спектра информационных потоков, его обеспечивающих.

В работе были использованы следующие методы: проанализирована и синтезирована информация относительно подходов к определению понятия материального потока в логистических системах. С помощью логистического подхода определены составляющие материального потока, которые в полной мере позволяют идентифицировать его.

В статье получила дальнейшее развитие модель управления материальными потоками, которая, в отличие от существующих, учитывает весь спектр информационных потоков, обеспечивающих эффективное управление материальными потоками в логистических системах.

Полученная модель позволяет предприятиям более системно достигать поставленных целей, увеличить скорость движения материальных потоков, обеспечить их качество и эффективность.

Ключевые слова: модель управления, материальные потоки, информационные потоки, методы управления материальными потоками.

УДК 338.45

DOI: 10.30977/ЕТК.2225-2304.2021.37.0.48

ЛОГІСТИЧНА СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ

ВОДОЛАЖСЬКА Т.О., кандидат економічних наук, доцент, кафедра менеджменту, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, вул. Я. Мудрого, 25, м. Харків, Україна, 61002.

E-mail: tatjana.vodolazhska@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0158-3343

Анотація. У статті розглянуто сучасні напрацювання провідних науковців та вчених у галузі стратегічного логістичного управління з питання розуміння сутності терміна «логістична стратегія» підприємства. Ґрунтовний аналіз відповідної науково-практичної літератури дозволив констатувати, що нині цей напрямок знаходиться на початковому етапі свого розвитку. Цей факт зумовлює відсутність тотожності та спільності поглядів спеціалістів у питанні тлумачення змісту зазначеного терміна,